

§ 2**Tertialrapport 1 år 2017****Beslut**

1. Tertialrapport 1, inklusive bilagor, godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen
2. Nämnden begär omslutningsförändringar, ökade kostnader och intäkter, om 7,6 mnkr.
3. Nämnden ombudgeterar från verksamhet äldreomsorg 2,0 mnkr till verksamhet Stadsmiljö 1,5 mnkr och till Förskola 0,5 mnkr
4. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Tertialrapporten fokuserar på avvikelserapportering samt åtgärder för att ha en ekonomi i balans och att uppnå kommunfullmäktiges mål. Förväntad måluppfyllelsegrad samt en kortfattad redovisning av arbetssätt och goda exempel beskrivs under respektive mål. Avvikelser kommenteras och analyseras jämfört med nämndens verksamhetsplan 2017. För indikatorer som inte uppfylls helt lämnas en kommentar under respektive indikator. Kommunfullmäktiges har fastställt fyra inriktningsmål, nedan redovisas kortfattat hur och i vilken mån nämnden bidrar till att uppfylla respektive inriktningsmål.

Ärendets beredning

Östermalms stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 8 maj 2017.

Dnr 2017-292-1.2.1.

Förslag till beslut

Maria Antonsson m.fl. (MP), Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios (V) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Therese Carlborg m.fl. (M) och Mats Hasselgren (L) yrkade bifall till Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut.

Beslutsgång

Maria Antonsson (MP) ställde de olika förslagen mot varandra och fann att nämnden antagit förvaltningens förslag till beslut.

Reservation

Therese Carlborg m.fl. (M) och Mats Hasselgren (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för gemensamt förslag enligt följande:

Förslag till beslut:

- att Förvaltningens förslag till beslut godkänns delvis,
- att Handlingsplan mot våldsbejakande extremism i tertialrapporten revideras efter kommande direktiv från kommunstyrelsen i enlighet med vad som anförs nedan samt
- att Därutöver anföra följande.

Östermalm kan mer

Stockholm ska vara en stad med livschanser för alla. Vår politik för fler jobb med låg skatt, trygg välfärd och en fungerande vardag har prövats i flera val och har vunnit stockholmarnas förtroende. Samtidigt fortsätter Alliansens utveckling av vår politik i de delar där den inte svarade upp mot stockholmarnas förväntningar. I en tid med stor invandring och stram budget är det av vikt att politiken är lyhörd inför Östermalmsbornas förväntningar.

Vår vision för Stockholm är en öppen, hållbar, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stad där människor arbetar, där det finns en mångfald av människor, många företag och företagare och en stad dit tusentals studenter söker sig till regionens universitet och högskolor. Stockholm är en stad där människor vill bo och trivas, där människor vill skaffa barn och där människor vill bli gamla. Det ska finnas bra förskolor och skolor i hela staden med fokus på kunskap. Stockholm ska vara en stad för alla där tillgängligheten ständigt utvecklas. I Stockholm ska alla känna sig trygga. Vår utgångspunkt är den enskilda stockholmaren.

Det är positivt att nämndens måluppfyllelse generellt är god såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt. Det är glädjande att förvaltningens tjänstemän som vanligt arbetar hårt och målmedvetet för att eftersträva god kontroll över Östermalms ekonomi. Det är också glädjande att sjukfrånvaron fortsätter minska, men vi noterar att sjuktalet fortfarande ligger över de som Alliansen efterlämnade 2014.

I tertialrapporten är det tre områden som vi vill lyfta särskilt.

Barnomsorg

Omsorgen om de minsta på Östermalm är en mycket viktig fråga. Det är i förskolan som barnen utvecklar sitt lärande och sina sociala färdigheter. Därför är det viktigt att tiden i förskolan är en tid som präglas av glädje, pedagogik och att alla barns behov tillses.

Vi noterar att barngrupperna fortsätter att öka. Jämfört med tertialrapport 1 år 2016 noterar vi att antal barn per grupp ökar från 14,6 till 16,2. Vi noterar även att antalet barn per medarbetare inom förskolan ökar från 4,52 till 5,1. Större barngrupper och fler barn per medarbetare riskerar att påverka såväl barnen som förskolepersonalen negativt.

Problemet är inte brist på ekonomiska resurser. Hitintills har de rödgrönrosa höjt skatten med 1,3 miljarder. Problemet är bristen på politiskt ledarskap.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. Mångfald och valfrihet inom äldreomsorgen garanterar rätten för de äldre att kunna känna sig trygga med att omsorgen ska uppfylla deras individuella behov och ta hänsyn till deras personliga önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg. Det egna inflytandet över insatser och valmöjligheter ska stärkas samtidigt som stadens byråkrati och detaljstyrning ska minska.

Under de närmaste åren vänder den demografiska kurvan uppåt och antalet personer äldre än 80 år ökar och därmed ökar behovet av olika former av vård- och omsorgsboende. Alliansen ser med oro på den föreslagna nedläggningen/utflyttning från Dianagården. Vi noterar även att Dianagården prognosticerar ett underskott om 3,5 mnkr. Samtidigt visar de kvalitets- och avtalsuppföljningar som gjorts av Rio vård- och omsorgsboende att verksamheten en hög kvalitet i jämförelse med genomsnittet för såväl staden som riket. Mot denna bakgrund är det obegripligt att majoriteten föreslår en kommunalisering av Rio. När Dianagården, som drivs i egen regi, gör förlust, är det orimligt att ta ytterligare ett vård- och omsorgsboende i egen regi. Det riskerar att dels försämra nämndens ekonomi, dels kvaliteten och tryggheten inom äldreomsorgen.

Våldsbejakande extremism

Allt fler svenska medborgare radikaliseras och många väljer att ansluta sig till våldsbejakande grupperingar. Dessa grupperingar hotar, genom sina destruktiva mönster och värderingar, grundläggande demokratiska principer. För att hejda och vända denna utveckling är det nödvändigt med ett stadsövergripande arbete som ger konkreta verktyg för att motverka radikalisering och deltagande i krigsresor.

För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Alliansen står enade om den utveckling av arbetet mot våldsbejakande extremism vi nu vill se och vilka förbättringar som måste ske för att göra Stockholm till en säkrare stad. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som Säpo bedömer kan skada demokratin: extremistisk islamism, vit makt-miljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram. Beslutet var ett resultat av en blocköverskridande överenskommelse. En förutsättning för den blocköverskridande överenskommelsen var att de lokala handlingsplanerna skulle konkretisera arbetet samt att en tidsplan för den fortsatta processen fastslås. Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet uppgav i ett särskilt uttalande i kommunstyrelsen den 4 maj 2016 att ett krav var att en mall för stadsdelsnämnderna skulle tas fram i samarbete med Försvarshögskolan och borde vara fastställd under hösten 2016 samt att de lokala analyserna och handlingsplanerna bör vara klara senast till årsskiftet 2016/2017. Därutöver medel avsätts för att implementera arbetet i budget för 2017.

Det föreliggande förslaget till handlingsplan mot våldsbejakande extremism är ett resultat av den blocköverskridande överenskommelse som kommunfullmäktiges partier (exklusive Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna) kom överens om tidigare under mandatperioden. I beslutet om Stockholms stads strategi mot våldsbejakande extremism ingicks en överenskommelse om att lokala handlingsplaner skulle tas fram i varje stadsdel innan årsskiftet 2016/2017. Vi kan konstatera att det arbetet har försenats och att ett förslag läggs fram för nämnden väsentligt senare än vad som överenskommit centralt.

I arbetet med den lokala planen var ett krav från Alliansen att man skulle dra nytta av den forskning och kunskap som finns på området, bland annat genom ett konkret samarbete med expertis hos instanser som Försvarshögskolan (FHS). Kravet var att nämndernas handlingsplaner inte skulle tas fram var och

en för sig utan utifrån en central mall, framtagen i samarbete med FHS och annan relevant expertis på området. Detta har inte skett och det finner vi oacceptabelt. Resultatet blir att stadens arbete för att motarbeta våldsbejakande extremism försenas, blir bristfälligt och inte är koordinerat. Det är inte ett seriöst eller förtroendeingivande sätt att hantera en så viktig fråga för vår stad och våra invånares trygghet.

Handlingsplanen hade vunnit i både konnotation och i innehåll av att ta till sig den forskningsbaserade kunskap som Försvarshögskolan besitter. När majoriteten nu har valt att inte göra det kan vi inte gå i god för slutresultatet och inte ställa oss bakom den föreslagna handlingsplanen i föreliggande skick. Handlingsplanen behöver arbetas om och arbetet på central nivå i staden behöver professionaliseras och intensifieras.

I det uppkomna läget anser vi således att planen ska omarbetas utifrån direktiv från kommunstyrelsen och underställas Försvarshögskolans expertis innan den åter läggs fram för nämnden. Den lokala handlingsplanen bör även tillställas Polismyndigheten, Kriminalvården, Säpo och andra myndigheter för synpunktsinhämtning innan beslut fattas av nämnden.

Handlingsplanen behöver utvecklas i konnotation för att tydliggöra hur förvaltningen ska öka kompetensen bland sina medarbetare i syfte att upptäcka begynnande radikalering hos enskilda individer som kommer i kontakt med socialtjänsten samt hur samarbetet med Polismyndigheten ska se ut.

Arbetet med att granska de organisationer som direkt eller indirekt tar emot finansiellt stöd från staden måste intensifieras. Inga föreningar eller samfund som direkt eller indirekt upplåter en plattform åt extremistiska och våldsbejakande individers budskap ska kunna motta stöd från Stockholms stad. Detsamma gäller att heller inga av stadens lokaler upplåts åt sådana individer eller organisationer. Det fordras en konkret plan för hur arbetet med att säkerställa detta ska implementeras och följas upp.

Som nämnts ovan är en oavvislig förutsättning för ett strategiskt arbete mot extremism att det bedrivs systematiskt och utformas i tätt samarbete med den expertis som finns. Försvarshögskolans forskare behöver vara en integrerad del av Stockholms stads arbete mot våldsbejakande extremism och det

behöver ske på central nivå i staden. Det avtal som redan finns med FHS behöver leda till konkreta insatser.

När samarbetet med FHS är återupprättat behöver följande åtgärder omedelbart vidtas i arbetet mot extremism:

1. Stadsdelsnämndernas lokala handlingsplaner behöver skyndsamt komma på plats. Handlingsplanerna ska följa en central mall utformad i samarbete med FHS och utgå från lokala förutsättningar och utformas i dialog med polis och säkerhetspolis om hur den specifika situationen i stadsdelen ser ut. Arbetet behöver kontinuerligt avrapporteras, uppdateras och vara mätbart.
2. Parallellt med de lokala handlingsplanerna behövs ett stadsövergripande och gemensamt förhållningssätt med en åtgärdsplan för hur stadens förvaltningar ska agera när personer med våldsbejakande extrema tendenser identifieras. En stadsövergripande lägesbild behöver årligen presenteras för kommunstyrelsen.
3. Det måste finnas god tillgång till adekvat utbildning och ett kontinuerligt kunskapsstöd till medarbetare inom socialtjänst eller fritidsverksamhet som kommer i kontakt såväl med människor som riskerar att radikaliseras. Därför måste en plan för kompetensutveckling inom dessa frågor upprättas, till exempel genom medverkan i EU-RAN-nätverket. I detta behöver det även klargöras vilket behov det finns att anställa medarbetare med särskild expertis.
4. Ett tätare samarbete mellan myndigheter och samhällsinstitutioner såsom polis, säkerhetspolis, skola och socialtjänst måste ske. För att stärka arbetet och fånga upp potentiella extremister vill vi så långt lagen medger häva sekretessen mellan stadens förvaltningar så att information kan delas när så krävs.
5. Stockholm behöver en plan för vilka insatser som ska erbjudas ungdomar som riskerar att dras in i extremistiska miljöer och deras familjer. Uppsökande arbete bör även bedrivas på nätet för att nå rätt målgrupper.
6. En plan behövs för vilka informationsinsatser som ska riktas till medborgarna, som vart man kan vända sig om man misstänker att någon i ens närhet blir radikaliserad.
7. Stockholms stad behöver bygga upp avhopparverksamheter för radikaliserade som vill lämna den extrema miljön. Det är nödvändigt att en länsöverskridande avhopparverksamhet för våldsbejakande islamistiska extremister inrättas.
8. I arbetet med avradikalisering och för att stävja rekrytering till extrema miljöer behöver civilsamhällesaktörer som

- Fryshuset involveras. Här har religiöst lärda personer och imamer en viktig roll, något som expertisen visat på.
9. Insatserna för att minska risken för nya dåd fordrar fokus på stadsmiljön. Det behövs trafik hinder som försvårar attacker med fordon. I det arbetet ska trafiknämnden involveras och erfarenheter inhämtas från andra länder. Ansvarsfördelningen mellan staden och polisen behöver tydliggöras när det gäller säkerhetsarrangemang vid särskilda platser och evenemang.
10. Stadsdelsnämnderna i Stockholm behöver se över sina lokala bidrag och säkerställa att inga medel ges till organisationer eller föreningar som inte vilar på demokratins grundvalar.

Ersätтарыttrande

Maximillian Molin (C) och Steven Crosson (KD) anmälde att om de hade tjänstgjort hade de ställt sig bakom Moderaternas och Liberalernas reservation.

Särskilda uttalanden

Maria Antonsson m.fl. (MP), Birgit Marklund m fl. (S) och Jaime Barrios (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Förvaltningen och dess olika verksamheter arbetar under nämndens ledning föredömligt och i linje med stadens och Östermalms rödgröna majoritetens nämnd- och inriktningsmål för en stadsdel som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart. Det är glädjande att se att det på många områden varit en positiv utveckling i stadsdelen under den första tertialen 2017. Förvaltningen ger en mycket bra beskrivning av verksamhetens mål, indikatorer och aktiviteter liksom analyser och arbetssätt och goda exempel. Det framgår vidare hur förvaltningen avser att arbeta med de identifierade utvecklingsområden som framgår av tertialen. Detta gäller till exempel stöd till funktionshindrade, måltid för äldre, trygghet i stadsdelen, fler förskollärare.

Ur tertialen vill vi särskilt lyfta fram följande;

- Sommarjobben har ökat från 60 (år 2014) till 235 under 2017
- Försörjningsstödet fortsätter att minska i stadsdelen
- Förskolornas positiva resultat i brukarundersökningen

- Det systematiska arbetet mot att få våra förskolor kemikaliesmarta och den stora ökningen av ekologiska livsmedel i förskolan
- Att stadsdelen utvecklat ungas delaktighet och inflytande med ett ungdomsråd och att samarbetet med skolorna om ungas möjlighet att påverka fortsätter
- En dagverksamhet för äldre en dag i veckan har öppnat i Hjorthagen
- Sammanlagda sjukfrånvaro har minskat

Vi har, i den rödgröna majoriteten, höga ambitioner och blickar framåt med ytterligare steg i riktningen mot ett Stockholm som håller samman. Det är särskilt glädjande att antalet sommarjobb ökat för varje år och nu uppgår till 235. Den sammanlagda sjukfrånvaron fortsätter att minska, vilket är väldigt positivt. Det visar att förvaltningen har arbetat aktivt med både rehabiliterande och motiverande insatser för att minska sjukfrånvaron.